

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітньо-професійна програма	Право
Кількість кредитів	6
Рік підготовки, семестр	2 рік, 4 семестр
Компонент освітньо-професійної програми	нормативна
Дні занять	згідно з розкладом
Мова викладання	українська
Консультації	щопонеділка 12.00-13.00 (210 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM та Google-class).
Викладач	Доктор юридичних наук професор Шеремет Олег Семенович
Контакти	E-mail: sheremet.oleg.@gmail.com м.т. 097-389-65-02

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінансове право» спрямована на підготовку фахівців у сфері права. Під час вивчення дисципліни «Фінансове право» студенти повинні засвоїти загальновизнані фінансові постулати, опанувати інструментарій, навчитися самостійно аналізувати його законодавче оформлення, оволодіти навичками практичного застосування фінансово-правових знань, що і становить мету викладання дисципліни.

Головними завданнями курсу є сприяння формуванню у студентів уміння орієнтуватися в системі джерел фінансового права, аналізувати й узагальнювати вивчений матеріал.

Програма навчальної дисципліни «Фінансове право» складається з 5-ти змістовних модулів.

Змістовний модуль 1. Економічні та правові основи фінансової діяльності. Фінансово-правові норми.

Змістовний модуль 2. Правовий режим фондів. Податки, податкове право.

Змістовний модуль 3. Правове регулювання сплати податків. Правові основи державних видатків.

Змістовний модуль 4. Правовий режим фінансування. Фінансово-правове регулювання платіжних систем, банківської діяльності в Україні.

Змістовний модуль 5. Фінансово-правове регулювання страхування. Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні. Державна фінансова безпека України.

Метою викладання дисципліни "Фінансове право" є оволодіння студентами поглибленими знаннями теорії фінансового права і змісту фінансового законодавства, формування у них навиків і умінь їх глибокого осмислення і творчого застосування на практиці.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
СК 1	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК 2	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК 6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.
СК8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 9.	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
СК 15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 25	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління
Програмні результати навчання	
ПРН 5	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
ПРН 6	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему
ПРН 9	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій

ПРН 10	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
ПРН 12	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН 16	Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності
ПРН 18	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
ПРН 22	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
ПРН 23	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття			Самостійна робота
Змістовний модуль I. Економічні та правові основи фінансової діяльності. Фінансово-правові норми.						
Тема 1. Економічні та правові основи фінансової діяльності української держави і місцевих самоврядувань як сфери регулювання фінансовим правом.	6	2	2			2
Тема 2. Фінансове право як галузь національного права України, наука і навчальна дисципліна.	6	2	2			2
Тема 3. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини. Суб'єкти фінансового права.	6	2	2			2
Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетна система України. Міжбюджетні відносини в Україні.	5	2	1			2
Тема 5. Бюджетний процес.	7	2	1			4
Разом за змістовним модулем I	38	10	8			12
Змістовний модуль II. Правовий режим фондів. Податки, податкове право.						
Тема 6. Правовий режим загальнодержавних та місцевих цільових фондів.	6	2	2			2
Тема 7. Поняття, правові основи і система публічних (державних і комунальних доходів).	6	2	2			2
Тема 8. Податки і податкове право в Україні	8	2	2			4
Тема 9. Правові основи адміністрування податків в Україні.	5	2	1			2
Тема 10. Правове регулювання сплати непрямих податків в Україні.	5	2	1			2
Разом за змістовним модулем II	38	10	8			12
Змістовний модуль III. Правове регулювання сплати податків. Правові основи державних видатків.						
Тема 11: Правове регулювання сплати прямих податків в Україні.	7	2	2			3

Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття			Самостійна робота
Тема 12: Неподаткові доходи.	7	2	2			3
Тема 13: Правові основи державних видатків.	8	2	2			4
Тема 14: Правовий режим і особливості фінансування окремих галузей народного господарства.	8	3	2			3
Разом за змістовним модулем III	38	9	8			13
Змістовний модуль IV. Правовий режим фінансування. Фінансово-правове регулювання платіжних систем, банківської діяльності в Україні.						
Тема 15: Правовий режим кошторисно-бюджетного фінансування	7	1	1			5
Тема 16: Правове регулювання грошового обігу в Україні	7	1	1			5
Тема 17: Фінансово-правове регулювання платіжних систем в Україні	8	2	1			5
Тема 18: Фінансово-правове регулювання банківської діяльності в Україні	8	1	1			6
Разом за змістовним модулем IV	30	5	4			21
Змістовний модуль V. Фінансово-правове регулювання страхування. Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні. Державна фінансова безпека України.						
Тема 19: Фінансово-правове регулювання страхування в Україні	7	1	1			5
Тема 20: Фінансово-правові основи валютного регулювання в Україні	8	1	1			6
Тема 21: Державна фінансова безпека України і державна фінансова дисципліна.	8	2	1			5
Тема 22: Фінансовий контроль в Україні.	7	1	1			5
Разом за змістовним модулем V	30	5	4			21
Усього годин	150	40	34			76

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль I.

Тематика практичних занять.

Семінар 1. Правове регулювання бюджетного процесу в Україні

Питання для розгляду:

1. Поняття бюджетного процесу та його стадій.
2. Повноваження основних учасників бюджетно-процесуальних правовідносин.
3. Особливості розгляду проекту закону про Державний бюджет України у Верховній Раді України.
4. Виконання затвердженого бюджету.
5. Звітність про виконання бюджету.

Семінар 2. Види доходів державного бюджету

Питання для розгляду:

1. Поняття та види доходів державного бюджету.
2. Система податкових надходжень до державного бюджету.
3. Система податкових надходжень до державного бюджету.

Семінар 3. Поняття податку і неподаткових платежів

Питання для розгляду:

1. Поняття та класифікація публічних доходів.
2. Поняття податку, збору.

3. Податкове законодавство. Елементи податкового закону.
4. Поняття неподаткових платежів.
5. Податкова система та система податкових органів в Україні. Предмет податкового права.

Семінар 4. Податкове право. Податкові правовідносини

Питання для розгляду

1. Предмет і метод податкового права.
2. Особливості податкових норм.
3. Зміст податкових правовідносин.
4. Джерела податкового права.

Змістовний модуль II.

Семінар 5. Система податків в Україні

Питання для розгляду:

1. Система податків, зборів.
2. Система загальнодержавних податків, зборів.
3. Змішані податки.
4. Спеціальні податкові режими.

Семінар 6. Непрямі податки в Україні

Питання для розгляду:

1. Загальна характеристика ПДВ. Платник ПДВ.
2. Об'єкт та база оподаткування ПДВ.
3. Пільги з оподаткування та ставка ПДВ.
4. Акцизний податок: загальна характеристика

Семінар 7. Правові основи оподаткування прибутку підприємств

Питання для розгляду:

1. Платники податку.
2. Об'єкт оподаткування.
3. Ставка податку.
4. Пільги зі сплати податку
5. Податковий період. Зарахування податку.

Семінар 8. Правові основи оподаткування доходів фізичних осіб – 2 год.

Питання для розгляду:

1. Платники податку та об'єкт оподаткування.
2. Право платника податку на податкову знижку.
3. Податкові соціальні пільги.
4. Ставка податку та порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.
5. Особливості нарахування та сплати податку з окремих видів доходів.

Семінарське заняття 9. Система місцевих податків і зборів в Україні

Питання для розгляду:

1. Система місцевих податків і зборів.
2. Місцеві податки.
3. Загальна характеристика місцевих зборів.

Змістовний модуль III.

Семінар 10. Правові основи державних та місцевих запозичень. – 2 год.

Питання для розгляду:

1. Поняття про державні та місцеві запозичення.
2. Види і форми державного боргу.
3. Правові основи місцевих запозичень.

Семінар 11. Система публічних видатків.

Питання для розгляду:

1. Поняття публічних видатків.
2. Система публічних видатків.

Семінар 12. Поняття і принципи бюджетного фінансування.*Питання для розгляду:*

1. Поняття фінансування.
2. Принципи бюджетного фінансування, їх зміст.

Семінар 13. Структура кошторису бюджетної установи*Питання для розгляду:*

1. Поняття кошторису бюджетної установи.
2. Види кошторисів.
3. Структура кошторису бюджетної установи

Змістовний модуль IV.**Семінар 14.** Правовий статус Національного банку України.*Питання для розгляду:*

1. Місце НБУ в банківській системі України.
2. Правовий статус Національного банку України.
3. Правовий статус керівних органів Національного банку України.

Семінар 15. Правові основи банківської системи України*Питання для розгляду:*

1. Види банків в Україні.
2. Порядок створення та державної реєстрації банків.
3. Ліцензування банківської діяльності.

Семінарське заняття 16. Система грошового обігу в Україні.*Питання для розгляду:*

1. Поняття грошей. Види та функції грошей.
2. Поняття грошової маси та грошової системи.
3. Види грошового обігу.

Семінар 17. Порядок ведення касових операцій в Україні*Питання для розгляду:*

1. Порядок організації готівкових розрахунків.
2. Порядок оформлення касових операцій.
3. Порядок ведення касової книги та обов'язки касира.
4. Контроль за дотриманням порядку ведення операцій з готівкою.

Змістовний модуль V.**Семінар 18.** Поняття і види валютних цінностей. Валютне регулювання.*Питання для розгляду:*

1. Поняття валюти, валютних цінностей.
2. Зміст валютного регулювання.
3. Валютний контроль.

Семінар 19. Повноваження державних органів у сфері валютного контролю*Питання для розгляду:*

1. Повноваження Національного банку України у сфері валютного контролю.
2. Роль Рахункової палати, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, органів пробірного контролю у валютному регулюванні.
3. Функції інших державних органів у сфері валютного контролю (Державної податкової адміністрації України, Міністерства зв'язку України, Державної митної служби України).

Семінар 20. Відповідальність за порушення валютного законодавства.*Питання для розгляду:*

1. Відповідальність за порушення валютного законодавства відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" та Закону України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті".
2. Відповідальність за порушення валютного законодавства відповідно до Положення про валютний контроль.

3. Відповідальність за порушення порядку одержання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна нормативна база:

1. Кучерявенко М.П. Фінансове право: підручник. Київ: Алерта, 2016.
2. Фінансове право : підручник / М.П.Кучерявенко, О.О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін. ; за ред. М.П. Кучерявенка. Харків: Право, 2016.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р., К., 1996.
2. Цивільний кодекс України від 16.11.2003 р. № 435 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon4.rada.gov.ua
3. Господарський кодекс України від 16.11.2003 р. № 436 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon4.rada.gov.ua
4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon4.rada.gov.ua
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.liga.kiev.ua
6. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
7. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. № 3125 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
8. Закон України «Про порядок розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.1994 р. № 185 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
9. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
10. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 р. № 448 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
11. Закон України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» від 22.11.1996 р. № 543 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
12. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. № 679 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
13. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
14. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 р. № 1533 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
15. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
16. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням» від 18.01.2001 р. № 2240 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
17. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
18. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 3.02.2012 р. № 4452-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
19. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» в редакції від 16.10.2012 р. № 5463 // www.zakon4.rada.gov.ua
20. Закон України «Про Рахункову палату України» від 02.07.2015 № 576-VIII// www.zakon4.rada.gov.ua
21. Постанова Верховної Ради України «Правила оформлення проекту закону про Державний бюджет України» від 06.05.1996 № 170/96// www.zakon4.rada.gov.ua

22. Постанова Верховної Ради України «Про структуру бюджетної класифікації» від 12.07.1996 р. № 327 // www.zakon4.rada.gov.ua
23. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання Державного казначейства» від 21.12.2005 р. № 1232 // www.zakon4.rada.gov.ua
24. Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення наповнення державного бюджету та посилення фінансово-бюджетної дисципліни» від 28.02.1997 р. №187 // www.zakon4.rada.gov.ua
25. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо вдосконалення механізмів казначейського обслуговування» від 05.12.2002 р. № 1133/2002 // www.zakon4.rada.gov.ua
26. Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» від 19.02.1993р. № 15-93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
27. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету» від 29.03.2002 р. № 415 // www.zakon4.rada.gov.ua

Допоміжна

1. [Александрович О. О.](#) Організація фінансового контролю в українських містах за часів магдебурзького права у XVI-XVIII ст.[Електронний ресурс] / О. О. Александрович. // [Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування](#). - 2016. - № 1.
2. [Атаманчук Н. І.](#) Особливості фінансово-правової відповідальності за порушення митного законодавства[Електронний ресурс] / Н. І. Атаманчук // [Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки](#). - 2015. - № 2(2). - С. 75-80.
3. [Баїк О. І.](#) Податкове право: фінансово-правовий інститут, наука та навчальна дисципліна [Електронний ресурс] / О. І. Баїк // [Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки](#). - 2016. - № 837. - С. 14-22.
4. [Белінська Я. В.](#) Концептуальні підходи до стабілізації грошового обігу в умовах кризи [Електронний ресурс] / Я. В. Белінська, Н. С. Козій // [Економічний вісник університету](#). - 2016. - Вип. 29(1). - С. 274-281.
5. [Білінський Д. О.](#) Про правові засади функціонування публічної фінансової системи України [Електронний ресурс] / Д. О. Білінський // [Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького](#). - 2015. - № 12. - С. 77-81.
6. [Білінський Д. О.](#) Про фінансово-правову природу загальнообов'язкового соціального страхування [Електронний ресурс] / Д. О. Білінський // [Право та інноваційне суспільство](#). - 2016. - № 1. - С. 60-64.
7. [Білінський Д. О.](#) Публічні фонди грошових коштів в умовах децентралізації фінансової системи України: правовий аналіз [Електронний ресурс] / Д. О. Білінський // [Право і суспільство](#). - 2016. - № 3(1). - С. 137-141.
8. [Борисов І. В.](#) Правове регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс] / І. В. Борисов // [Форум права](#). - 2015. - № 2. - С. 10–15
9. [Бригінець О. О.](#) Особливості формування механізму правового забезпечення фінансової безпеки України[Електронний ресурс] / О. О. Бригінець // [Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки](#). - 2016. - № 837. - С. 36-41.
10. [Вакарюк Л. В.](#) Природно-позитивне трактування публічного начала у фінансовому праві [Електронний ресурс] / Л. В. Вакарюк // [Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"](#). - 2015. - Вип. 3. - С. 44-56.
11. [Вакарюк Л.В.](#) Загальна характеристика сучасних підходів до розуміння системи фінансового права України[Електронний ресурс] / Л.В. Вакарюк, Л.В. Гусар // [Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"](#). - 2015. - Вип. 2. - С. 45-57.
12. [Вдовічен В. А.](#) Особливості фінансово-правового режиму казначейської системи виконання бюджетів за доходами[Електронний ресурс] / В. А. Вдовічен // [Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія :Право](#). - 2015. - Вип. 2. - С. 251-258.

13. [Вдовічен В. А.](#) Принципи та функції фінансово-правової відповідальності за порушення законодавства в сфері виконання бюджетів за доходами [Електронний ресурс] / В. А. Вдовічен // [Публічне право](#). - 2016. - № 1. - С. 141-146.
14. [Вдовічен В. А.](#) Фінансове право як компроміс публічного та приватного інтересу в соціумі [Електронний ресурс] / В. А. Вдовічен // [Право і суспільство](#). - 2014. - № 6.2. - С. 85-89.
15. [Вівчар О. Й.](#) Державний кредит та боргова політика в Україні [Електронний ресурс] / О. Й. Вівчар, В. М. Кащишин // [Наука й економіка](#). - 2015. - Вип. 2. - С. 13-19.
16. [Гаруст Ю. В.](#) Організаційно-правова структура фінансової системи України за сферами виникнення фінансових відносин [Електронний ресурс] / Ю. В. Гаруст, Т. А. Кобзева // [Форум права](#). - 2015. - № 5. - С. 27–38.
17. [Гетманець О. П.](#) Сутність і значення фінансово-правової відповідальності в бюджетному процесі [Електронний ресурс] / О. П. Гетманець // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право](#). - 2015. - Вип. 30(2). - С. 24-27.
18. [Гетьман К. О.](#) Реалізація фіскальної функції податку на межі фінансово-правових підгалузей [Електронний ресурс] / К. О. Гетьман // [Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ](#). - 2015. - № 2. - С. 171-179.
19. [Голоядова Т. О.](#) Правові аспекти функціонування державного фінансового контролю в Україні та необхідність удосконалення вітчизняного законодавства до законодавства ЄС [Електронний ресурс] / Т. О. Голоядова // [Південноукраїнський правничий часопис](#). - 2015. - № 1. - С. 68-71.
20. [Гончар В. Г.](#) Міжнародні валютно-кредитні відносини суб'єктів господарювання як складова фінансової безпеки держави [Електронний ресурс] / В. Г. Гончар // [Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Серія : Економічні науки](#). - 2015. - № 1. - С. 119-129.
21. [Гончар В. Г.](#) Прояви негативного впливу залучення міжнародних кредитів суб'єктами господарювання на фінансово-економічну безпеку держави [Електронний ресурс] / В. Г. Гончар // [Економіка. Фінанси. Право](#). - 2015. - № 7. - С. 17-22.
22. [Дерев'янко Б.](#) Особливості бюджетної відповідальності як різновиду фінансово-правової відповідальності [Електронний ресурс] / Б. Дерев'янко, Д. Острий // [Підприємництво, господарство і право](#). - 2016. - № 6. - С. 145-149.
23. [Дмитренко Е. С.](#) Понятійно-категоріальний апарат фінансового права: проблеми визначення [Електронний ресурс] / Е. С. Дмитренко // [Право та державне управління](#). - 2015. - № 2. - С. 19-22.
24. [Євенко Т. І.](#) Стан банківської системи України в 2015 році, дослідження проблемних аспектів та шляхи їх подолання [Електронний ресурс] / Т. І. Євенко // [Формування ринкових відносин в Україні](#). - 2016. - № 2. - С. 23-26.
25. [Ільницький О.](#) Фінансово-правовий аналіз грошової емісії в Україні [Електронний ресурс] / О. Ільницький // [Вісник Львівського університету. Серія юридична](#). - 2015. - Вип. 62. - С. 107–118.
26. [Кануннікова О. Р.](#) Правові аспекти фінансової безпеки України: реалії і перспективи децентралізації [Електронний ресурс] / О. Р. Кануннікова, Я. О. Панфілова // [Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право](#). - 2015. - № 2. - С. 276-284.
27. [Карпенко С.](#) Повернення коштів за вкладками фізичних осіб банками, що перебувають у стадії ліквідації: фінансово-правові аспекти [Електронний ресурс] / С. Карпенко // [Теорія і практика інтелектуальної власності](#). - 2015. - № 3. - С. 78–86.
28. [Кобелька Д. М.](#) Класифікація видів правопорушень у фінансовій сфері [Електронний ресурс] / Д. М. Кобелька // [Форум права](#). - 2015. - № 1. - С. 141–146.
29. [Кобелька Д. М.](#) Принципи протидії правопорушенням у фінансовій сфері [Електронний ресурс] / Д. М. Кобелька // [Митна справа](#). - 2015. - № 1(2.2). - С. 191-197.
30. [Кобелька Д.](#) Щодо правового забезпечення протидії правопорушенням у фінансовій сфері [Електронний ресурс] / Д. Кобелька // [Юридичний вісник](#). - 2015. - № 1. - С. 222-228.
31. [Коваленко А. А.](#) Банківська діяльність у контексті предмета фінансового права [Електронний ресурс] / А. А. Коваленко // [Право і суспільство](#). - 2015. - № 3(2). - С. 111-117.
32. [Коваленко А. А.](#) Фінансово-правові питання банківської діяльності в Україні [Електронний ресурс] / А. А. Коваленко // [Право і суспільство](#). - 2015. - № 5. - С. 136-140.

33. [Козій Н. С.](#) Світовий досвід стабілізації грошового обігу [Електронний ресурс] / Н. С. Козій // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство](#). - 2016. - Вип. 6(2). - С. 11-15.
34. [Коломієць П. В.](#) Стосовно структурної побудови вітчизняної системи фінансового права [Електронний ресурс] / П. В. Коломієць // [Бюлетень Міністерства юстиції України](#). - 2015. - № 2. - С. 86-92.
35. [Колосова В. П.](#) Планування видатків державного бюджету для реалізації інвестиційних програм, щокредитуються міжнародними інституціями [Електронний ресурс] / В. П. Колосова // [Фінанси України](#). - 2015. - № 2. - С. 27-38.
36. [Котенко С. Л.](#) Нормативно-правове забезпечення державної фінансової політики за чинником людського розвитку [Електронний ресурс] / С. Л. Котенко // [Інвестиції: практика та досвід](#). - 2015. - № 21. - С. 130-135.
37. [Кравчонок С. В.](#) Державне регулювання грошово-кредитного ринку України [Електронний ресурс] / С. В. Кравчонок // [Економічний простір](#). - 2015. - № 102. - С. 61-70.
38. [Кудрявська Н. В.](#) Фінансово-економічні та правові основи діяльності страхових посередників [Електронний ресурс] / Н. В. Кудрявська // [Економіка та держава](#). - 2016. - № 12. - С. 86-89.
39. [Літвінова Є. В.](#) Про фінансово-правову відповідальність як родову категорію [Електронний ресурс] / Є. В. Літвінова // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція](#). - 2016. - Вип. 19. - С. 59-61.
40. [Літвінова Є. В.](#) Процесуальні норми фінансового права: практика на крок попереду дослідників [Електронний ресурс] / Є. В. Літвінова // [Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції](#). - 2016. - Вип. 2. - С. 97-100.
41. [Літвінцева А. С.](#) Правова природа фінансової відповідальності [Електронний ресурс] / А. С. Літвінцева // [Право і суспільство](#). - 2016. - № 3(2). - С. 125-131.
42. [Ліфанова М. І.](#) Міжнародні фінансові центри: поняття, умови та стадії формування [Електронний ресурс] / М. І. Ліфанова // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент](#). - 2016. - Вип. 17. - С. 21-24.
43. [Макарчук Р. В.](#) Скасування статусу платника податків за спеціальним режимом оподаткування як особлива форма фінансово-правової відповідальності [Електронний ресурс] / Р. В. Макарчук // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція](#). - 2015. - Вип. 13(1). - С. 112-115.
44. [Макух О. В.](#) Поняття і значення юридичних фактів у динаміці фінансових правовідносин [Електронний ресурс] / О. В. Макух. // [Теорія і практика правознавства](#). - 2015. - Вип. 2.
45. [Марущак В. П.](#) Взаємозв'язок права і фінансових нормативів [Електронний ресурс] / В. П. Марущак, О. В. Юрченко // [Наукові розвідки з державного та муніципального управління](#). - 2015. - Вип. 1. - С. 34-44.
46. [Ментух Н. Ф.](#) Фінансово-правові засади діяльності Національного банку України у сфері стабілізації грошово-кредитного та валютного ринків України [Електронний ресурс] / Н. Ф. Ментух, О. Р. Шевчук // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право](#). - 2015. - Вип. 30(2). - С. 92-95.
47. [Михальський Ю. А.](#) Грошовий обіг та його зв'язок із ціновою політикою: правові питання [Електронний ресурс] / Ю. А. Михальський // [Публічне право](#). - 2016. - № 3. - С. 148-155.
48. [Михальський Ю. А.](#) Емісійне право держави та його вплив на грошовий обіг [Електронний ресурс] / Ю. А. Михальський // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція](#). - 2016. - Вип. 20. - С. 100-103
49. [Михальський Ю. А.](#) Фінансово-правове підґрунтя грошового обігу [Електронний ресурс] / Ю. А. Михальський // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право](#). - 2016. - Вип. 38(2). - С. 7-10
50. [Михальський Ю. А.](#) Фінансово-правове підґрунтя грошового обігу [Електронний ресурс] / Ю. А. Михальський // [Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право](#). - 2016. - Вип. 38(2). - С. 7-10.

51. [Міщенко Л. В.](#) Особливості притягнення до фінансово-правової відповідальності за бюджетні правопорушення [Електронний ресурс] / Л. В. Міщенко // [Право і суспільство](#). - 2015. - № 1. - С. 189-193
52. [Мозальова М. В.](#) Правові проблеми функціонування кредитних спілок в Україні в умовах фінансової нестабільності [Електронний ресурс] / М. В. Мозальова // [Право та інновації](#). - 2015. - № 4. - С. 86-91.
53. [Молчанов Д. В.](#) Підвищення ефективності фінансового контролю як умова детінізації економіки: організаційно-правовий аспект [Електронний ресурс] / Д. В. Молчанов // [Митна справа](#). - 2015. - № 2(2.2). - С. 223-228. // [Форумправа](#). - 2015. - № 5. - С. 199–204.
54. Музыка О.А. Фінансове право: Навчальний посібник. –2-е вид., доп. і перероб. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 260 с.
55. [Нестеренко А. С.](#) Публічне і приватне право як основа юридичної централізації й децентралізації у фінансовому управлінні [Електронний ресурс] / А. С. Нестеренко // [Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція](#). - 2016. - Вип. 19. - С. 36-38.
56. [Нестеренко А. С.](#) Фінансові правовідносини як об'єкт механізму функціонування фінансової системи держави [Електронний ресурс] / А. С. Нестеренко // [Молодий вчений](#). - 2015. - № 10(2). - С. 118-121.
57. [Пожидаєва М. А.](#) Діяльність платіжних систем як предмет фінансово-правового регулювання [Електронний ресурс] / М. А. Пожидаєва // [Публічне право](#). - 2016. - № 2. - С. 134-142.
58. [Рибалка Н. О.](#) Адміністративно-правовий статус органів державного фінансового контролю в умовах реформування міжбюджетних відносин [Електронний ресурс] / Н. О. Рибалка // [Наше право](#). - 2015. - № 3. - С. 50-56.
59. [Риженко О. С.](#) Методологія дослідження податкових ризиків у науці фінансового права. [Електронний ресурс] / О. С. Риженко // [Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Право](#). - 2015. - Вип. 218. - С. 226-231.
60. [Савченко Л. А.](#) Фінансовий контроль, аудит, бухгалтерський облік – основні категорії фінансово-контрольного права [Електронний ресурс] / Л. А. Савченко // [Публічне право](#). - 2016. - № 4. - С. 96-101.
61. [Сударенко О.](#) Податок – категорія фінансового права [Електронний ресурс] / О. Сударенко // [Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право](#). - 2016. - № 1. - С. 56–67.
62. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. – Х. : Право, 2016. – 440 с.
63. [Фокша Л. В.](#) Фінансово-правова сутність публічного кредиту [Електронний ресурс] / Л. В. Фокша // [Право і суспільство](#). - 2016. - № 3(2). - С. 132-136.
64. [Фролов Ю. М.](#) Історико-правовий аналіз розвитку обліку в фінансовому контролі України [Електронний ресурс] / Ю. М. Фролов // [Наше право](#). - 2015. - № 1. - С. 5-10.
65. [Шпителько М. М.](#) Історико-правовий аналіз розвитку аудиту як форми фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] / М. М. Шпителько // [Право.ua](#). - 2015. - № 2. - С. 157-162.
66. [Яськів Б. А.](#) Грошовий обіг у системі фінансового права [Електронний ресурс] / Б. А. Яськів // [Право та державне управління](#). - 2016. - № 1. - С. 25-31.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. [Верховний Суд України](#) [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/>
2. Вісник Верховного Суду України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/>
3. Головне державне об'єднання правової інформації Міністерства юстиції України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.gdo.kiev.ua>
4. Голос України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.golos.com.ua/>

5. Державна науково-технічна бібліотека України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.gutb/ u-t/ org/>
6. Інформаційний центр Міністерства юстиції України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.informjust.kiev.ua>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Національна парламентська бібліотека [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.uplu.kiev.ua/>
9. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.ognb.odessa.ua>
10. Офіційний портал Верховної Ради України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/>
11. Право України [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://pravoua.com.ua/ua/index.php?linkmy=golovna>
12. Правовий експерт [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://lawexpert.com.ua>
13. Український юридичний портал [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.zakoni.com.ua>
14. Український юрист [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://ukrjurist.com/>
15. Урядовий кур'єр [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://ukurier.gov.ua/uk/>
16. Урядовий портал [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>
17. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка [Елект. ресурс.]. – Режим доступу : <http://korolenko/kharkov>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями фінансового права, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.

Політика щодо дедайннів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проектної заявки забороняються плагиат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	13	3	до 39
Індивідуальне завдання (презентації)	2	5	до 10
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проект ¹	1	13	до 13
Підсумкова контрольна робота	1	13	до 13
Усього			до 75
Екзамен:			до 25
Разом:			до 100

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.